

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

Realizacja 1. punktu konkursu BEZPIECZNA SZKOŁA – BEZPIECZNY UCZEŃ

*Przeprowadzenie we wszystkich klasach szkoły, debaty uczniowskiej nt. **Państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel**, z testem sprawdzającym dla uczniów wg układu opracowanego przez szkołę. Ocena jury na podstawie testów, po trzy z każdej klasy przesłanych do jury pocztą elektroniczną.*

Realizację zadania konkursu *Bezpieczna szkoła – bezpieczny uczeń*, polegającego na przeprowadzeniu w każdej klasie debaty uczniowskiej nt. **Państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel** wraz z testem sprawdzającym zaplanowano w naszej szkole na miesiąc listopad. Wzięło w nim udział 530 uczniów naszej szkoły. Temat ten był ściśle związany z obchodzoną w dniu 11 listopada rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości.

W salach lekcyjnych pojawiły się gazetki tematyczne zawierające treści historyczne, zdjęcia, wycinki z gazet z charakterystycznymi postaciami i datami oraz wykonane przez uczniów plansze z polskimi symbolami narodowymi.

W dniu 12 listopada odbył się **uroczysty apel** z okazji Święta Odzyskania Niepodległości zorganizowany przez klasy: III D, V B, V C oraz nauczycieli: p. Dorotę Babińską, p. Magdalenę Budziszewską, p. Izabelę Krasnodębską oraz p. Angelikę Langier-Piechocką. Uczniowie naszej szkoły uczestniczyli w niezwykłej lekcji historii. Na szkolnej scenie pojawiły się bowiem ważne postaci w dziejach naszego kraju. Był to Napoleon Bonaparte, Józef Piłsudski oraz żołnierze i cywile biorący udział w walkach o wolność kraju. Uroczystości towarzyszył występ chóru szkolnego, którego opiekunem jest p. Izabela Krasnodębska. Uczniowie odśpiewali wiele patriotycznych pieśni, m.in. „Rotę”, „Wojenka, wojenka”, „Marsz pierwszej brygady”, „Białe róże”, „Piechotę”.

Uroczystość pozwoliła społeczności szkolnej na refleksje dotyczące tak doniosłego momentu, jakim było odzyskanie przez Polaków niepodległości.

Apel uświadomił uczniom, ile trudu to kosztowało i jak wielkich wymagało poświęceń.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

Wychowanie patriotyczne jest w pełni realizowane w naszym **oddziale przedszkolnym** poprzez poznanie historii naszego miasta oraz Polski, symboli narodowych, legend, hymnów spotkań z ciekawymi ludźmi.

12 listopada 2013r. tuż po obchodach Święta Niepodległości w całym kraju, także nasze przedszkolaki poznały historię drogi do wolności państwa polskiego. W atmosferę powagi wprowadził dzieci wiersz z tomiku „Katechizm polskiego dziecka” pt. „Wyznanie wiary dziecięcia polskiego” W. Bełzy oraz legenda „O Lechu, Czechu i Rusie”, nieznanego autora.

Przedszkolaki przypomniły sobie, jakie są symbole naszego kraju. Na zajęciach w grupach dzieci przygotowały kotyliony w barwach narodowych, które przypięły do swoich ubiorów. Następnie, razem z całą społecznością szkolną, wzięły udział w uroczystej akademii.

Jak co roku przedszkolaki zdały swój egzamin z historii i udowodniły, że posiadają ogromną wiedzę o Polsce i naszej Ojczyźnie.

Co roku **biblioteka szkolna** włącza się w obchody Narodowego Święta Niepodległości. W dniach 8 i 12 listopada przeprowadzono szereg lekcji patriotyczno-historycznych. Udział w nich wzięło kilkanaście klas wraz z wychowawcami. Celem zajęć było przybliżenie uczniom wydarzeń sprzed 95 lat, zapoznanie z genezą święta i szersze przedstawienie sylwetki marszałka Józefa Piłsudskiego – postaci ściśle związanej z odradzeniem się Rzeczypospolitej. Uczniowie mieli zatem okazję poszerzyć swoją wiedzę historyczną i poznać ciekawostki dotyczące tego ważnego dla Polski dnia. Mogli obejrzeć różnego rodzaju książki historyczne, tematycznie związanymi ze Świętem Niepodległości. Uczniowie podziwiali zdjęcia marszałka Piłsudskiego, upamiętniające różne chwile jego życia prywatnego i wojskowego. Najważniejszym przesłaniem tych zajęć było uświadomienie uczniom potrzeby patriotyzmu w każdym okresie dziejowym i ukazanie heroicznej postawy ludzi żyjących w czasach narodzin niepodległej Polski po 123 latach niewoli.

W **świetlicy szkolnej** w ramach realizacji bloku tematycznego „Święto Niepodległości” odbyły się zajęcia w sposób dostosowany dla uczniów klas I-III, podczas których podopieczni poznawali historię Polski, śpiewali pieśni patriotyczne, wykonywali kotyliony, poznali symbole narodowe.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

W ramach przygotowania do testu sprawdzającego we wszystkich **klasach 0-III** przeprowadzono lekcje patriotyczne według przygotowanego scenariusza z dostosowaniem do grup wiekowych, natomiast w klasach IV-VI wykorzystano konspekt udostępniony przez Komitet Organizacyjny Konkursu Bezpieczna Szkoła – Bezpieczny Uczeń, po czym odbyły się debaty uczniowskie, podczas których wykorzystano metodę „burzy mózgów”, która miała za zadanie zaktywizować uczniów i dać możliwość swobodnych wypowiedzi. Uczniowie brali czynny udział w dyskusji i wykazywali duże zainteresowanie tematem. W czasie realizacji zadania poznali pojęcia: państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel, poszerzyli swoją wiedzę o społeczeństwie, mieli możliwość wymiany poglądów.

Podsumowaniem przeprowadzonych lekcji wychowawczych, debat i wszystkich przedsięwzięć w naszej szkole, było napisanie przez uczniów **testu sprawdzającego** według układu, który opracowali pedagog szkolny p. Sylwia Szymańska oraz koordynatorzy w klasach I-III p. Marianna Bezpalko – nauczyciel nauczania zintegrowanego, w klasach IV-VI p. Elżbieta Michna – nauczyciel przyrody. Następnie do jury konkursu przesłano po wcześniejszym ustaleniu ilości przesłanych testów, po jednym teście z każdej klasy.

Koordynator projektu *Bezpieczna Szkoła*

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

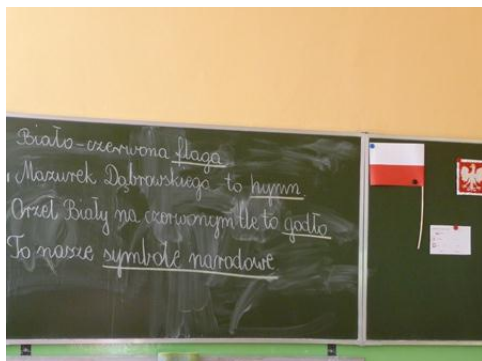
Uroczysty apel z okazji Święta Niepodległości

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

Zajęcia w klasach I – III

Wystawa w bibliotece szkolnej

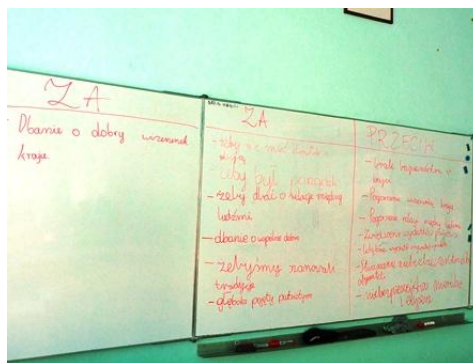
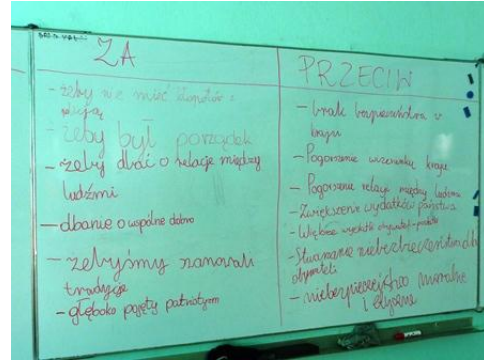
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

Zajęcia i debaty w klasach IV – VI

Szkola Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

SCENARIUSZ Z OKAZJI ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI

Wprowadzenie pocztu sztandarowego.

OSOBA 1:

Bacność! Poczet sztandarowy na uroczysty apel z okazji Święta Odzyskania Niepodległości wprowadzić. Do hymnu państwowego!

Odśpiewanie hymnu państwowego. Zaproszenie uczniów do wzięcia udziału w apelu.

OSOBA 1:

Spocznij! Serdecznie zapraszamy do obejrzenia przygotowanej przez nas inscenizacji.

RECYTACJA 1:

Jedenasty listopada...
Dziś zamyślić się wypada
I pomyśleć o przeszłości
Oraz o Niepodległości.
Niepodległość- wielkie dzieło
Wiele ofiar pochłonęło.
I to dzisiaj się należy
Modlić szczerze za żołnierzy.
Zatem dzisiaj pamiętajmy

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

I hołd żołnierzom oddajmy,
Którzy życia swe złożyli,
Byśmy w wolnej Polsce żyli.

Na środek sceny wchodzi uczeń przebrany za polskiego kibica (koszulka, szalik, czapka w polskich barwach) i trąbi na trąbce meczowej by uspokoić zebranych.

KIBIC:

Ale o co w ogóle chodzi? Co to za święto? Po co ono jest? Co się zdarzyło 11 listopada?

OSOBA 1:

Jesteś ubrany w barwy narodowe i nie wiesz jakie święto jest 11 listopada?

KIBIC:

Kiedyś pani od historii opowiadała coś o jakimś dniu odzyskania niepodległości, ale to było dawno i nie pamiętam, o co w tym wszystkim chodzi i po co tyle zamieszania.

OSOBA 1:

Mówiąc o Polsce nie możemy mieć tylko na myśli czasów nam współczesnych: czasów telefonów komórkowych, telewizji satelitarnych i komputerów. Polska to ponad 1000 lat historii narodu słowiańskiego, ważnych wydarzeń, walk i zrywów narodowościowych. Nasi przodkowie z wielkim mozołem i zaangażowaniem budowali państwo polskie, krzewili naszą kulturę, mowę i obyczaje. Jeśli nie będziemy o tym pamiętać, to nasza ojczyzna tak, jak przed laty, może przeżyć poważny kryzys.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

KIBIC:

W takim razie ja usiądę tu spokojnie i posłucham tego, co macie do powiedzenia. I was proszę, abyście uważnie słuchali tego, co się dzieje na scenie. (*Siada wśród zgromadzonych uczniów*).

Na scenie pojawia się król.

KRÓL:

Dawno, dawno temu naszym krajem rządili królowie. Niektórzy byli dobrymi władcami, inni złymi, jednak Polska miała się wtedy całkiem dobrze. A jej granice wyglądały tak:

Rozwija plakat z mapą z granicami państwa polskiego za czasów Piastów. Schodzi ze sceny.

Wchodzą dwie uczennice (uosobienie Polski i Litwy).

POLSKA:

Pewnego razu Polacy zawarli unię z Litwinami i połączyli 2 kraje. Powstało jedno olbrzymie nowe państwo.

LITWA:

Nazwano je Rzeczpospolitą Obojga Narodów, bo składało się z 2 części: polskiej i litewskiej. Nowe państwo było bardzo duże i bardzo silne.

POLSKA:

Polacy przez wieki dzielnie bronili swojego państwa przed wrogami. Jednak z czasem coraz mniej dbali o jego dobro, a coraz bardziej o własną korzyść. Ważniejsze niż dobro państwa stały się bogactwo, wygodą, zabawy, ucztę.

LITWA:

Dlatego Rzeczpospolita stawała się coraz słabsza, a sąsiednie państwa coraz silniejsze. Pewnego razu 3 państwa, których herbami były czarne orły sprzymierzyły się i podzieliły między siebie ziemie naszego państwa.

Litwa schodzi ze sceny.

Pojawiają się 3 dziewczynki ubrane na czarno i zakładają łańcuch na Polskę.

DZIEWCZYNKĄ 1:

5 sierpnia 1772 r. miał miejsce pierwszy rozbiór.

DZIEWCZYNKĄ 2:

Drugiego rozbioru dokonano w 1793 r. Brały w nim udział Rosja i Prusy. Austria była w tym czasie pochłonięta wojną z Francją.

DZIEWCZYNKĄ 3:

Natomiast trzeci rozbiór w 1795 roku całkowicie zmył Polskę z map Europy.

Dziewczynki schodzą ze sceny, Polska w łańcuchach zostaje.

RECYTACJA 2:

Osieroczone gdy ujrzysz dzieci.
Co, płacząc matki łzami rzewnymi,
Tułać się muszą po obcej ziemi,
Póki nadziei błysk nie zaświeci:
Westchnij nad niemi, wzrok twój obaczy
Obrońców polski, a dziś tułaczy!

A jeśli, błędząc myślą po świecie,
Napotkasz naród wolny, szczęśliwy,
Gdzie żyznym plonem złocą się niwy,

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

Gdzie krwawym berłem władca nie gniecie:

Ach! Wznieś do niebios gorące modły,

By takie szczęście Polsce przywiodły!

NARRATOR:

Po tym podziale Polska na ponad 100 lat zniknęła z mapy Europy. Nasze państwo przestało istnieć. Nie było już Polski. Ludzie stali się obywatelami obcych państw. W szkołach dzieci musiały mówić tylko po niemiecku lub rosyjsku. Zmieniono też nazwy miast na rosyjskie lub niemieckie.

Wchodzi uczennica przebrana za dorosłą osobę. Z nią idą dwie córki.

MATKA:

Mimo, że Polskę wymazano z mapy świata, nie wymazano jej z serc Polaków. Domy i rodziny były szczególnymi ostojami polskości. Dbano, by dzieci mówiły po Polsku, by znały i przestrzegały polskich obyczajów i obrzędów. Wychowywano je w duchu patriotyzmu i szacunku dla bohaterów narodowych.

CÓRKA 1:

„Modlitwa polskiego dziewczęcia”

Wiem ja, bo mi o tem,

Mama powiadała:

Żem dziecię tej ziemi,

Żem jest Polka mała.

I wiem, jak mi Polska,

Jest droga i miła,

Bom się w polskiej mowie,

Pacierza uczyła.

Bo mię polskie niwy

Chlebem swym karmiły;

Bo mię polskiej pieśni,

Skowronki uczyły.
Bo mię tam na niebie,
Strzeże Matka Boska,
Ta polska królowa,

Nasza Częstochowska.
Bo przy Bożym tronie,
Polscy święci stoją,
I co dzień się modlą,
Za Ojczyznę moją.
Więc i ten paciorek,
Polskiego dziewczęcia,
Przyjm o wielki Boże,
W ojcowskie objęcia!
Bo on się z mej duszy,
Wrywa jak łkanie:
„Ojczyznę kochaną,
Racz nam wrócić Panie!”

CÓRKA2:

„*A jednak*”
Można nam zabrać: język i mienie,
Świetności wytepić szczątki,
Można obrócić zamki w kamienie,
Przeszłości zniszczyć pamiątki...
Można nam wydrzeć: ziemię, dostatek,
Jad szyderstw dać na skonanie...
Można nam wyrwać serca ostatek...
W sercu nadzieja – zostanie!

Uczennice schodzą ze sceny, wchodzi uczeń przebrany za Napoleona.

NAPOLEON:

Polacy próbowali jednak walczyć o wolność. Wywoływali powstania. Starali się też walczyć o swoje państwo u boku sławnego wodza, czyli mnie - Napoleona. Mówi o mnie 2 zwrotka hymnu narodowego, który powstał właśnie wtedy, ułożyli go żołnierze, którzy mieli nadzieję, że wywalczą swoje wolne państwo.

Napoleon schodzi ze sceny.

RECYTACJA 3:

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

NARRATOR:

Po klęsce Napoleona i upadku Księstwa Warszawskiego zaczęła się dla Polaków długa i trudna droga walki o wolną i niepodległą Ojczyznę. Polacy mieli za sobą wiele powstań okupionych życiem żołnierzy i cywilów.

Piosenka/ scenka między żołnierzem i dziewczyną.

ŻOŁNIERZ:

Bywaj, dziewczę, zdrowe, ojczyzna mnie woła!
Idę za kraj walczyć wśród rodaków koła;
I choć przyjdzie ścigać jak najdalej wroga,
Nigdy nie zapomnę, jak mi jesteś droga.
Po cóż ta łza w oku, po cóż serca bicie?
Tobiem winien miłość, a ojczyźnie życie!
Pamiętaj, żeś Polka, że to za kraj walka,
Niepodległość Polski to twoja rywalka.

DZIEWCZYNA:

Czuję to, bom Polka! Ojczyzna w potrzebie,
Nie pamiętaj o mnie, nie oszczędzaj siebie,
Kto nie zna jej cierpień i głos jej przytłumi,

Niegodzien miłości i kochać nie umie.

Schodzą ze sceny.

NARRATOR:

Latem 1914 roku w Europie rozpoczęła się wielka wojna, zwana pierwszą wojną światową. Po raz pierwszy państwa, które dokonały rozbioru Polski, a więc Austria, Niemcy i Rosja były w stanie wojny po różnych stronach frontu. Fakt ten obudził w społeczeństwie polskim nadzieje na bliskie odzyskanie Niepodległości. Polacy w kraju i za granicą organizowali polskie oddziały wojskowe u boku walczących ze sobą mocarstw.

„Wojenka, wojenka”

Na scenę wchodzi uczeń przebrany za Józefa Piłsudskiego.

JÓZEF PIŁSUDSKI:

Sławę zyskały polskie oddziały zbrojne zorganizowane w kraju, w zaborze Austriackim pod nazwą Legionów. Polskie legiony, stworzone przeze mnie - Józefa Piłsudskiego, stoczyły z obcymi armiami wiele morderczych bitew. Popularną polską pieśnią patriotyczną była wówczas

Piłsudski schodzi ze sceny.

„My, Pierwsza Brygada”

NARRATOR:

W listopadzie 1918 roku Polacy nie czekając na pomoc z zewnątrz sami przystąpili do rozbrajania wojsk niemieckich. Na czele zbrojnych oddziałów odradzającej się Polski stanął właśnie Józef Piłsudski, który wkrótce otrzymał najwyższą władzę jako Naczelnik Państwa.

11 listopada 1918 roku Niemcy podpisały kapitulację. Po 123 latach niewoli powstała Niepodległa Polska. Jeszcze trzeba było o nią stoczyć boje, ale były to boje zwycięskie.

„Piechota”

OSOBA 1:

Dopiero po strasznej pierwszej wojnie światowej udało się Polakom odzyskać własne państwo, choć nie wszyscy mogli się z niego cieszyć.

„Białe róże”

OSOBA 1:

Wolność odzyskaliśmy 11 listopada 1918 roku, dlatego obchodzimy święto narodowe. 11 listopada to pamiątka zakończenia pierwszej wojny światowej i stworzenia państwa polskiego po ponad 100 latach niewoli.

RECYTACJA 4:

„Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą”

Już Ojczyzna jest szczęśliwa,
Mamy wojsko. Przez czyn śmiały,
Przez swój trud i czyn nie ludzki
Dźwignął Polskę Wódz wspaniały,
Komendant Józef Piłsudski

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

On, sławny błyskiem oręza.

Polsko, nie jesteś Ty już niewolnicą!
Łańcuch twych kajdan stał się tym łańcuchem,
Na którym z lochu, co był twą stolicą
Sto lat, swym własnym dźwignęłaś się duchem.

Nie przyszły Ciebie poprzeć karabiny
Nie wiodły za Cię bój komety w niebie,
Ni z Jakubowej zstąpiły drabiny
W pomoc anioły. Powstałaś przez siebie!

Duchową bronią walczyłaś i zbroją,
O którą pękał każdy cios obuchem.
Więc dziś myśl każdą podłóż ziemi swojej
I każdą ziemi swojej piędź nakryj duchem.

NIECH ŻYJE POLSKA NIEPODLEGŁA!

OSOBA 1:

Z dziejów naszego państwa powinniśmy wyciągnąć pewne wnioski.

KIBIC:

Musimy o nie dbać i nie pozwolić, żeby nasze korzyści przysłoniły nam innych ludzi.
Dziękuję wam za tę lekcję.

OSOBA 1:

I my dziękujemy za uwagę. Bacność! Poczta sztandarowy wyprowadzić!

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

TESTY SPRAWDZAJĄCE

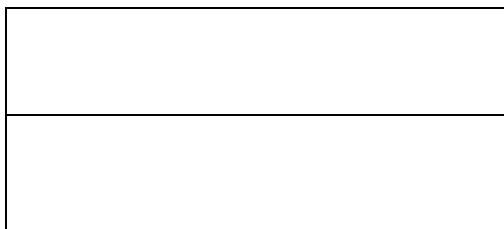
.....
Imię i nazwisko

.....
klasa

BEZPIECZNA SZKOŁA – BEZPIECZNY UCZEŃ

Test dla uczniów klas 0 – I

1. Pokoloruj flagę Polski.

2. Otocz pętlą godło Polski.

3. Narysuj kontur Polski po śladzie i pokoloruj na niebiesko największą rzekę Polski – Wisłę.

4. Otocz pętlą herb Warszawy.

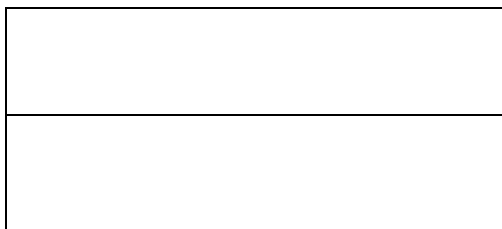
.....
Imię i nazwisko

.....
klasa

BEZPIECZNA SZKOŁA - BEZPIECZNY UCZEŃ

Test dla uczniów klas II-III

1. Pokoloruj flagę naszej ojczyzny.

2. Z podanych liter utwórz nazwy symboli narodowych i zapisz je.

g a f l a -.....

ł o g d o- .....

m n y h- .....

3. Uzupełnij zdanie.

Godło Polski to.....

4. Ułóż zdania z rozsypanki wyrazowej. Zapisz je.

to	Polska.	Moje	państwo	Rzeczpospolita
----	---------	------	---------	----------------

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce

.....
.....

obywatelem	Jestem	Polski	prawa.	i	przestrzegam
------------	--------	--------	--------	---	--------------

.....
.....

5. Uzupełnij słowa hymnu polskiego.

Jeszcze ..... nie zginęła,
póki ..... żyjemy.
Co ..... obca przemoc wzięła,
..... odbierzemy.

Marsz,..... Dąbrowski.
Z ..... włoskiej do Polski.
Za ..... przewodem.
Złączym się z .....

6. Dokończ zdanie.

Bronisław Komorowski to..... •

.....
Imię i nazwisko

.....
klasa

BEZPIECZNA SZKOŁA – BEZPIECZNY UCZEŃ

Państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel – Test dla uczniów klas IV-VI

W każdym pytaniu zaznacz prawidłową odpowiedź:

1. Rzeczpospolita Polska opiera swą działalność na zasadach opartych w:

- a) Kodeksie Cywilnym
- b) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
- c) Statucie Szkoły

2. Do symboli narodowych zaliczamy:

- a) godło
- b) flagę
- c) hymn
- d) pieniądze

3. Które z poniższych postaci występują w naszym hymnie narodowym?

- a) Piłsudski
- b) Batory
- c) Dąbrowski

4. Przyporządkuj pojęcie do definicji wpisując pod pojęciem odpowiednią literę:

- A.** zorganizowana politycznie społeczność zamieszkująca określone terytorium, mająca swój rząd i swoje prawa.
- B.** ogół przepisów i norm prawnych regulujących stosunki między ludźmi danej społeczności.
- C.** członek społeczeństwa danego państwa mający określone prawa i obowiązki zastrzeżone przez konstytucję.

D. ogół ludzi pozostających we wzajemnych stosunkach wynikających z warunków życia, podziału pracy i udziału w życiu kulturalnym; też: ogół obywateli danego okręgu, miasta itp.

PAŃSTWO	OBYWATEL	PRAWO	SPOŁECZEŃSTWO

5. Jaki dokument nazywany jest ustawą zasadniczą?

- a) kodeks
- b) konstytucja
- c) konwencja

6. Ile należy skończyć lat, aby nabyć prawa wyborcze w Polsce?

- a) 21
- b) 18
- c) 20

7. Co zawiera nasza Konstytucja?

- a) przepisy bezpieczeństwa
- b) prawa i obowiązki obywatela
- c) kodeks dobrego zachowania

8. Jak nazywa się ustrój w Polsce?

- a) monarchia
- b) demokracja
- c) komunizm

9) Jak nazywa się prezydent Polski?

- a) Bronisław Komorowski
- b) Donald Tusk
- c) Leszek Miller